

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **EX.CHANGE,k.s.**, se sídlem Palackého 715/15, Praha 1, zast. JUDr. Miroslavem Cejnarem, advokátem se sídlem Novotného lávka 200/5, Praha 1, proti žalované: **Česká národní banka**, se sídlem Na Příkopě 28, Praha 1, proti rozhodnutí Bankovní rady České národní banky ze dne 7. 6. 2012, č. j. 2012/1710/110, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 11. 2015, č. j. 11 A 109/2012 – 96,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaná **je povinna** nahradit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náklady řízení o kasační stížnosti ve výši **4 114 Kč** k rukám zástupce JUDr. Miroslava Cejnara, advokáta se sídlem Novotného lávka 200/5, Praha 1.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se dle rozhodnutí žalované ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2012/1890/570, dopustila správních deliktů podle § 26 odst. 2 zákona č. 219/1995 Sb., devizového zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „devizový zákon“), za což jí žalovaná uložila pokutu ve výši 500 000 Kč a povinnost nahradit paušální náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Proti rozhodnutí podala žalobkyně rozklad, který Bankovní rada žalované zamítla rozhodnutím citovaným v záhlaví tohoto rozsudku.

[2] Správních deliktů se žalobkyně měla dopustit mj. tím, že v rámci kontrolních směn provedených dne 29. 3. 2011 v provozovně na adrese Uhelný trh 424/3, 110 00 Praha 1, ve dnech 8. 11. 2011, 10. 11. 2011 a 12. 12. 2011 v provozovně na adrese Václavské náměstí

824/29, 110 00 Praha 1 a dne 13. 12. 2011 v provozovnách na adresách Staroměstské nám. 551/17, 110 00 Praha 1 a Uhlavý trh 424/3, 110 00 Praha 1, nesdělila klientům před konečným uskutečněním nákupu cizí měny výši protihodnoty nakupované cizí měny, čímž porušila § 3e písm. e) devizového zákona dále provedený § 5 odst. 5 vyhlášky České národní banky č. 376/2009 Sb., o směnářské činnosti (dále jen „vyhláška o směnářské činnosti“).

[3] Proti rozhodnutí Bankovní rady žalované se žalobkyně bránila u Městského soudu v Praze, který napadené rozhodnutí zrušil rozsudkem ze dne 23. 3. 2015, č. j. 11 A 109/2012 – 50. Ten však byl ke kasační stížnosti žalované zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 9 As 80/2015 – 24. Nejvyšší správní soud se mj. neztotožnil s výkladem informační povinnosti devizového místa podle § 3e písm. e) devizového zákona a § 5 odst. 5 vyhlášky o směnářské činnosti. S ohledem na to zavázal městský soud, aby v dalším řízení znovu ověřil, zda správní spis obsahuje dostatečné podklady pro závěr, že žalobkyně nesdělila informaci o výši protihodnoty včas, a při tom zvážil, zda byla v projednávané věci podstatná instalace displejů.

[4] Městský soud následně ve věci rozhodl rozsudkem citovaným v záhlaví, kterým rozhodnutí Bankovní rady žalované opět zrušil. Veden výkladem Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že při kontrole dne 29. 3. 2011 nebyla výše protihodnoty sdělena. Při kontrolách ve dnech 12. 12. 2011 a 13. 12. 2011 sdělena byla, neboť v té době již žalobkyně měla nainstalovány elektronické displeje, na nichž se výše protihodnoty zobrazovala. Okamžik, ke kterému se tak stalo, byl včasný, neboť obsluha směnárny sdělila klientovi výši protihodnoty bezprostředně po té, kdy od něj převzala směňovaný obnos.

[5] Ve vztahu ke kontrolním směnám ve dnech 8. 11. 2011 a 10. 11. 2011 dospěl k závěru, že žalovaná dostatečně nezjistila skutkový stav. Žalobkyně totiž po nahlédnutí do spisu namítala, že v těchto datech již měla nainstalovány elektronické displeje, na kterých se výše protihodnoty zobrazuje. Na základě stávajících podkladů ve správním spise však nelze bez dalšího učinit závěr, zda tomu tak bylo, či nikoli. Žalovaná tuto okolnost dostatečně neprokázala a zatížila tak řízení procesní vadou, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí.

[6] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) nyní proti rozsudku městského soudu brojí kasační stížností.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně

[7] Stěžovatelka se domnívá, že městský soud nesprávně posoudil skutečnosti uvedené ve správním spisu v návaznosti na výklad vyhlášky o směnářské činnosti, který ve věci podal Nejvyšší správní soud.

[8] V prvé řadě nesouhlasí s tím, že by v případě směn ve dnech 12. 12. 2011 a 13. 12. 2011 byla protihodnota sdělena včas. Žalobkyně ji sice prostřednictvím displeje klientovi sdělila bezprostředně po té, co od něj převzala směňovaný obnos, ale vzhledem k tomu, že mu pak neumožnila zrušit obchod, klient neměl informaci o protihodnotě v době, kdy ji mohl vyhodnotit a rozhodnout se, zda obchod uzavře, či nikoli.

pokračování

[9] V případě směn 8. 11. 2011 a 10. 11. 2011 byla protihodnota sdělena po převzetí bankovky současně s vytištěním dokladu o směně, žalobkyní tvrzené displeje nebyly zaznamenány. Klient žádal o zrušení obchodu, respektive vyjádřil nespokojenost s provedenou transakcí, obsluha směnárny nicméně považovala transakci za uzavřenou. I v těchto případech je proto zřejmé, že klientovi byl odepřen dostatečný čas k rozhodnutí. Městský soud se opomněl zabývat okamžikem, kdy u klienta proběhla fáze rozhodování.

[10] V této souvislosti poukázala na to, že žalobkyně do protokolu o nahlížení do správního spisu dne 28. 12. 2011 uvedla, že na displeji se zobrazuje výše protihodnoty současně s vložením peněz do směnářenské propusti. Informace o výši protihodnoty však musí být klientovi sdělena před konečným uskutečněním nákupu, nikoli až při vložení peněz do propusti.

[11] Zadruhé odporovala závěru městského soudu, že nedostatečně zjistila skutkový stav. Průběh každé směny byl popsán v úředním záznamu, přičemž účelem kontroly bylo zjistit, zda žalobkyně včas informuje o výši protihodnoty, nikoli zda má nainstalovány displeje. Ty totiž nemohly bez dalšího zajistit splnění povinnosti.

[12] Skutečnost, že žalobkyně neměla v průběhu směn ve dnech 8. 11. 2011 a 10. 11. 2011 instalovány displeje, považuje za prokázanou. V rámci kontrol nebyla existence displejů pracovníky stěžovatelky zaznamenána. Pravdivost skutečností v úředních záznamech je založena na faktu, že kontrolní směny provádí pověřeni pracovníci v rámci úřední činnosti, kteří dbají na to, aby skutečnosti zachycené v záznamu odpovídaly objektivnímu průběhu směny. Žalobkyně žádné důkazy k tvrzení, že displeje měla instalované, nepředložila a stěžovatelka je zpětně nemohla ověřit.

[13] Znovu však zdůraznila, že otázka instalace displejů není pro odpovědnost žalobkyně za správní delikt podstatná. Není totiž relevantní, jakým způsobem výši protihodnoty sdělovala, ale kdy. Ze spisového materiálu vyplývá, že informace byla klientovi poskytnuta současně s předáním dokladu o směně, respektive v době, kdy považoval směnářský obchod za ukončený a klient již neměl možnost od něj upustit, proto nebyl informován v souladu s vyhláškou.

III. Vyjádření žalobkyně

[14] Žalobkyně se v reakci na kasační stížnost vyjadřovala především k výkladu § 5 odst. 5 vyhlášky o směnářské činnosti, který Nejvyšší správní soud podal ve svém předchozím rozsudku. Ve vztahu ke skutkovým okolnostem věci zdůraznila, že informace zákazníkům sdělovala v souladu s ním, mj. upozornila, že protihodnota se na displeji zobrazuje ve chvíli, kdy se směnárníkovi objeví na počítači. Dříve není objektivně schopna její výši sdělit a děje se tak v počáteční fázi obchodu.

[15] Zopakovala, že zaměstnanci stěžovatelky do kontrolních záznamů neuvedli, že provozovny byly vybaveny displeji, přestože tomu tak bylo. Žalobkyně ihned po té, co tuto skutečnost zjistila, vznesla námitku a doložila fotodokumentaci, ze které je patrné, že displeje jsou umístěny hned vedle propusti a že je tudíž zákazník nemůže přehlédnout.

[16] Obecně shrnula, že nevole stěžovatelky pramení z jejího nesouhlasu s údajným neumožněním vrácení směřovaných peněz, nikoli z nedostatku informování zákazníků. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[17] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a za stěžovatelku jedná zaměstnankyně, která má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie. Poté přistoupil k přezkumu rozsudku městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Přezkumem napadeného rozsudku v tomto rozsahu dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[18] Nejprve se zabýval námitkami stěžovatelky, kterými brojí proti závěru městského soudu o nedostatečnosti skutkových zjištění. Shodně jako městský soud dospěl k závěru, že podklady ve správním spise nejsou pro zodpovězení otázky, zda displeje byly instalovány již při kontrolách ve dnech 8. 11. 2011 a 10. 11. 2011, dostatečné.

[19] Správní spis v tomto ohledu obsahuje pouze úřední záznamy o provedených kontrolních směnách, ve kterých o displejích není žádná zmínka; neuvádí, že displeje instalovány byly, ale ani opak. Podstatné dále je, že žalobkyně od okamžiku, kdy se s obsahem úředních záznamů seznámila, konstantně tvrdí, že kontrolované provozovny byly již v té době opatřeny displeji. Při dalších kontrolních směnách 12. 12. 2011 a 13. 12. 2011 byla jejich přítomnost potvrzena v úředních záznamech. Za těchto okolností nelze bez dalšího uzavřít, zda je tvrzení žalobkyně pravdivé, či nikoli. Tento závěr přitom nezpochybňuje pravdivost údajů uvedených v úředních záznamech, jak se mylně domnívá stěžovatelka, pouze upozorňuje, že jejich vypovídací hodnota není pro hodnocení sporné skutkové okolnosti dostatečná.

[20] Stěžovatelka v této souvislosti dále namítala, že přítomnost displejů by na odpovědnosti stěžovatelky za správní delikt neměla vliv. Tato námitka je však lichá, neboť k informování o výši protihodnoty by mohlo prostřednictvím displeje dojít, jinými slovy pokud není jisté, zda displeje instalovány byly, nelze ani uzavřít, zda jejich prostřednictvím nedošlo k včasnému informování o výši protihodnoty. Vše uvedené pak svědčí pro to, že městský soud otázku dostatečnosti, respektive nedostatečnosti zjištěného skutkového stavu hodnotil správně.

[21] Nejvyšší správní soud následně přistoupil k námitkám stěžovatelky, kterými zpochybňuje, zda městský soud správně aplikoval výklad § 5 odst. 5 vyhlášky o směnářské činnosti na zjištěný skutkový stav. Vzhledem k tomu, že ohledně kontrolních směn provedených ve dnech 8. 11. 2011 a 10. 11. 2011 je stěžovatelka zavázána nejprve doplnit skutková zjištění, nelze v tuto chvíli posoudit, zda žalobkyně svoji informační povinnost splnila. Nečinil tak ostatně ani městský soud a související argumentace stěžovatelky v kasační stížnosti se tak mýlí s jeho rozhodovacími důvody. Nejvyšší správní

pokračování

soud se nicméně zabýval otázkou, zda městský soud správně aplikoval výklad informační povinnosti na skutková zjištění o kontrolních směnách uskutečněných ve dnech 12. 12. 2011 a 13. 12. 2011.

[22] Předně považuje za vhodné zopakovat závěry, které ve svém předchozím rozsudku vyslovil ohledně výkladu informační povinnosti podle § 3e písm. e) devizového zákona dále provedeného § 5 odst. 5 vyhlášky o směnářské činnosti. S názorem městského soudu se ztotožnil v tom, že informační povinnost stěžovatelky nemůže být závislá na jejích soukromoprávních vztazích s klienty. Odlišně však vyhodnotil moment, ke kterému musí být klient informován. Zdůraznil, že devizové místo má povinnost sdělit klientovi výši protihodnoty nejpozději před tím, než od něj přijme směňované peníze.

[23] Stěžovatelka však v kasační stížnosti vychází z výkladu, který je s výše uvedeným v rozporu. Ve všech případech kontrolních směn dovozuje, že žalobkyně neinformovala o výši protihodnoty včas, protože neumožnila vrácení směňovaného obnosu (případně jinak nereagovala), a obchod tak považovala za uzavřený. Stěžovatelka tedy i nadále směšuje informační povinnost devizového místa s jeho soukromoprávními vztahy s klienty. S výkladem Nejvyššího správního soudu sice výslovně nepolemizuje [taková námitka by ostatně byla nepřipustná podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.], ale snaží se jeho právní názor účelově vyložit tak, aby její představě o interpretaci aplikované právní normy odpovídal.

[24] Nejvyšší správní soud proto opakovaně zdůrazňuje, že nejpozdější okamžik, ke kterému devizové místo musí klienta o výši protihodnoty informovat, je třeba odvíjet od objektivních okolností. Ve svém předchozím rozsudku jej obecně vyjádřil jako moment před tím, než devizové místo od klienta přijme směňované peníze. Splnění informační povinnosti naopak nezávisí na tom, zda stěžovatelka, respektive její zaměstnanec umožnil zákazníkovi „zrušit obchod“. V tomto ohledu žalobkyně výstižně upozorňuje, že stěžovatelka nesouhlasí právě s tímto postupem, nikoli s tím, kdy byl zákazník informován o výši protihodnoty. Správní delikt, který je žalobkyni kladen k tíži, však spočívá v nesdělení výše protihodnoty klientovi před konečným uskutečněním nákupu, nikoli v tom, že mu neumožnila „zrušit obchod“.

[25] Vzhledem k tomu, že stěžovatelka dovozovala nesplnění informační povinnosti z nesprávného výkladu aplikované právní normy, její námitky nemohly být důvodné. Nejvyšší správní soud proto pouze obecně ověřil, že městský soud v souladu se závazným právním názorem, vysloveným ve zrušujícím rozsudku, vycházel ze shora uvedeného výkladu informační povinnosti a na jeho základě znovu ověřil, zda informování o výši protihodnoty proběhlo včas. U jednotlivých kontrolních směn zdůvodnil, proč tomu tak bylo, či nikoli, jeho odůvodnění je logické, srozumitelné a vyjadřuje se ke všem podstatným okolnostem. Nejvyšší správní soud proto v jeho postupu neshledal nezákonnost.

[26] Pro úplnost dodává, že obecné vyjádření žalobkyně ze dne 28. 12. 2011, dle kterého se výše protihodnoty na displeji zobrazuje současně s vložením peněz do směnářské propusti, není pro hodnocení výše uvedených otázek podstatné. Stěžovatelka totiž při hodnocení průběhu kontrolních směn provedených ve dnech 12. 12. 2011 a 13. 12. 2011 vycházela z úředních záznamů, ze kterých vyplývá, že výše protihodnoty se na displeji zobrazila bezprostředně po té, co obsluha směnárny od klienta převzala směňovaný obnos.

V. Závěr a náklady řízení

[27] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil žádné z kasačních námitek ani neshledal vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti, proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl.

[28] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která nedosáhla v řízení procesního úspěchu, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona a je naopak povinna ji zaplatit úspěšnému účastníku řízení.

[29] Nejvyšší správní soud přiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení sestávající z odměny advokáta za jeden úkon právní služby, konkrétně za písemné podání ve věci samé - vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5. ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) téže vyhlášky] a z náhrady hotových výdajů za jeden úkon právní služby ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky). Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále navýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená dle citovaného zákona, činí 714 Kč. Částku v celkové výši 4 114 Kč je stěžovatelka povinna uhradit k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Miroslava Cejnara, advokáta se sídlem Novotného lávka 200/5, Praha 1, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

[30] Nejvyšší správní soud žalobkyni nepřiznal náhradu nákladů řízení za druhý úkon právní služby, kterou požadovala, neboť žádný další úkon kromě vyjádření ke kasační stížnosti v tomto řízení neučinila. Ze spisu nic takového nevyplývá a ani žalobkyně neuvedla, v čem by měl druhý úkon právní služby spočívat (její vyjádření obsahuje obecný požadavek: „2x hl. úkon, 2x paušál plus DPH“).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2016

JUDr. Radan Malík
předseda senátu